

การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก

Development of a Supervision Model for The Partial Development of Early Childhood Teachers in Active Learning Experiences 3

ศิริทัย ธโนปจัย¹Sirithai Thanopajai¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก และ 4) ศึกษาผลกระทบจากการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหาร ครูปฐมวัยและเด็กปฐมวัย จำนวน 389 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น รูปแบบการนิเทศ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินทักษะในการจัดประสบการณ์และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย พบว่าสภาพปัจจุบันโดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.28 และความต้องการอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.58
2. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดหมาย เนื้อหา กระบวนการพัฒนาครูปฐมวัย และการวัดผลประเมินผล
3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ด้านความรู้ความเข้าใจ หลังการจัดประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ เท่ากับ 44.37 คิดเป็นร้อยละ 88.74 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 80 ด้านทักษะการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย พบว่าหลังการจัดประสบการณ์ โดยภาพรวมทุกรายการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.69
4. ผลการประเมินผลกระทบจากการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทุกด้านมีเฉลี่ยร้อยละ 91.38 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยภาพรวม ด้านความเหมาะสมและเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สมรรถนะ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก ครูปฐมวัย

¹ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

*ผู้ติดต่อ ศิริทัย ธโนปจัย อีเมล: sirithai.tuk@gmail.com

รับเมื่อ 25 ตุลาคม 2566 แก้ไข 19 พฤศจิกายน 2566 ตอบรับเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2566

Abstract

The purposes of this research are to 1) study the current conditions and needs of early childhood teachers in organizing active learning experiences 2) develop a supervision model to develop the competencies of early childhood teachers in organizing active learning experiences 3) Study the results of using a supervision model to develop the competency of early childhood teachers in organizing active learning experiences and 4) Study the effects of using a supervision model to develop the competency of skills in organizing experiences and assessment of satisfaction Statistics used in the research include percentages, averages, and standard deviations early childhood teachers in organizing active learning experiences Proactive. The target group is executives. A total of 389 preschool and early childhood teachers were recruited through purposive selection. The tools used in the research include: opinion questionnaire Supervision format Cognitive test Assessment of skills in organizing experiences and assessment of satisfaction Statistics used in the research include percentages, averages, and standard deviations.

The research findings were as follows:

1. The results of the analysis of the current conditions and needs for organizing experiences for early childhood teachers found that the overall current conditions were at a moderate level of practice with an average of 3.28 and the needs were at a high level with an average of 3.58.
2. The results of the development of the supervision model to develop the competency of early childhood teachers in organizing active learning experiences consist of 5 elements: principles, goals, content, early childhood teacher development process. and measurement and evaluation
3. The results of using the supervision model to develop competencies in organizing experiences of early childhood teachers. Knowledge and understanding after organizing the experience The average value was equal to 44.37, accounting for 88.74 percent, higher than the set target of 80 percent. In terms of experience organizing skills for early childhood teachers, it was found that after organizing experiences Overall, every item is at the highest level. with an average of 4.69
4. The results of the evaluation of the impact of using the supervision model to develop competency in organizing active learning experiences found that the results of the evaluation of all aspects of early childhood development were on average 91.38 percent. The results of the evaluation of satisfaction with the form Model of organizing experiences for early childhood teachers at the highest level The average value was 4.57. Appropriateness and feasibility of the model. Overall, appropriateness and feasibility. The average is at the highest level.

Keywords: Competency, Active Learning, Early Childhood Teachers.

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย นับเป็นรากฐานที่สำคัญของการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของคนเรา ทั้งยังเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทุกด้านเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ความรู้และประสบการณ์ที่เด็กได้รับจะมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพัฒนาการในขั้นต่อไป การจัดการศึกษาปฐมวัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญาและพัฒนาเด็กให้มีทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการครอบคลุมทุกด้านดังกล่าว สำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยนั้น เป็นการจัดกิจกรรมที่让孩子ได้เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์ตรงและกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย และเด็กได้สะท้อนความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ จะทำให้เด็กเกิดการพัฒนาด้านภาษา การคิด การแก้ปัญหา การตัดสินใจมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เกิดขึ้นอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2561, น. 11)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีความพร้อมของพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย มาตรฐานด้านร่างกาย จำนวน 2 มาตรฐาน ด้านอารมณ์จิตใจ จำนวน 3 มาตรฐาน ด้านสังคม จำนวน 3 มาตรฐานและด้านสติปัญญา จำนวน 4 มาตรฐาน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2560, น. 26) สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 38) ที่กล่าวถึงแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยกำหนดมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพในระดับปฐมวัย จำนวน 3 มาตรฐาน 14 ประเด็นพิจารณาประกอบด้วยมาตรฐานด้านคุณภาพของเด็ก มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการและมาตรฐานด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งทั้งสองส่วนมีความสอดคล้องกันในการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยองค์รวมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกในระดับปฐมวัย เป็นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด การวางแผน ออกแบบ ตัดสินใจ ลงมือทำ และนำเสนอผลงานด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้คอยกระตุ้น ชี้แนะและสนับสนุน การทำกิจกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิด ซึ่งการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกในระดับปฐมวัย เป็นการจัดกิจกรรมที่บูรณาการเนื้อหา ทักษะและประสบการณ์สำคัญผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นให้เด็กได้คิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาอย่างเหมาะสมกับวัย โดยการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ การลงมือปฏิบัติจริงและการสื่อสารข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2561, น. 62)

การพัฒนาครู เป็นภารกิจที่จำเป็นของหน่วยงานทางการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของครูและต่อยอดเทคนิควิธีการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ เนื่องจากการพัฒนาครูเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและเจตคติของครูที่จะช่วยพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งรูปแบบการพัฒนาครูมีหลายแบบ (อรุณรุ่ง โยธสิงห์ 2559, น. 3) นอกจากนี้การพัฒนาครูด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความสำคัญมากในการพัฒนาครูที่จะช่วยสร้างความศรัทธาในวิชาชีพ สร้างการให้ใจ ร่วมใจ ตั้งใจและเปิดใจของครู การพัฒนาครูจึงต้องใช้หลากหลายรูปแบบเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (อนุศรา อุดทะ 2562, น. 79)

การพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการ 4 ขั้นตอน เป็นนวัตกรรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ เป็นรูปแบบที่เน้นกระบวนการในการพัฒนาความสามารถของครูปฐมวัย ใน 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะและเจตคติของครูปฐมวัย ผ่านกระบวนการอบรมปฏิบัติการ การชี้แนะสอนงาน การปฏิบัติ การสอนในชั้นเรียนปฐมวัย การสังเกตชั้นเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนร่วมกันของครูกับศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพในชั้นเรียนปฐมวัย ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ

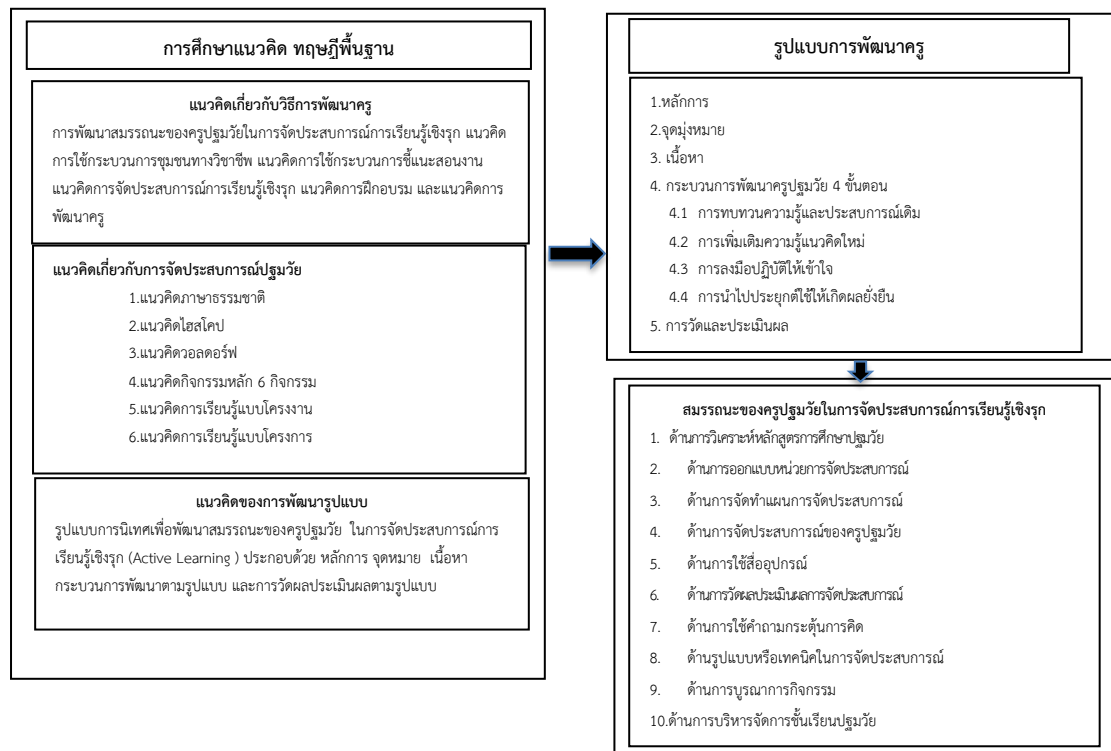
ของครูปฐมวัย โดยการนิเทศติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสรุปข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต ชั้นเรียนปฐมวัย และการวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า ครูปฐมวัยยังขาดสมรรถนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยครูปฐมวัยมีความต้องการได้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับ ปฐมวัยให้มีความเป็นมืออาชีพ และเป็นต้นแบบในการจัดประสบการณ์ มีความต้องการพัฒนาในด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องในการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การจัดการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้สู่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับปฐมวัยที่จะช่วยส่งเสริมให้การ จัดการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพอย่างรอบด้าน ผู้วิจัยในฐานะเป็นศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาการศึกษาปฐมวัย มองเห็นความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เชิงรุก เพื่อใช้เป็นเครื่องมือและแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนปฐมวัยให้มีสมรรถนะและสามารถนำไปใช้ในการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวมครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านได้อย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก
4. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้เชิงรุก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการโดยการสำรวจความคิดเห็นของครูปฐมวัย

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 4 ขั้นตอน รวม 80 ชั่วโมง ได้แก่

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้และประสบการณ์เดิม (Review) จำนวน 12 ชั่วโมง

ขั้นที่ 2 การเพิ่มเติมความรู้และแนวคิดใหม่ (New Concept) จำนวน 12 ชั่วโมง

ขั้นที่ 3 การลงมือปฏิบัติให้เข้าใจ (Step Action) จำนวน 50 ชั่วโมง

ขั้นที่ 4 การนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลอย่างยั่งยืน (Fun to Apply) จำนวน 6 ชั่วโมง

เวลาในการจัดกิจกรรม 4 ขั้นตอน รวมเวลา 80 ชั่วโมง

ระยะที่ 4 การประเมินผลกระทบจากการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย ได้แก่ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยและประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศ

1. กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ มีกลุ่มเป้าหมาย เป็นครู ผู้บริหาร และเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 2 โพธิ์ศรีระเว ทราญมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำแนกตามระยะของการวิจัย ประกอบด้วย ระยะที่ 1 กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูปฐมวัยจำนวน 389 คน ระยะที่ 2 กลุ่มเป้าหมาย คือผู้เชี่ยวชาญในการประเมินรูปแบบ จำนวน 9 คน ระยะที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 2 โพธิ์ศรีระเว ทราญมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 14 โรงเรียน ผู้บริหาร จำนวน 14 คน และครูผู้สอนปฐมวัยจำนวน 25 คน ระยะที่ 4 คือ เด็กปฐมวัยที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2-3 ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 2 โพธิ์ศรีระเว ทราญมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 14 โรงเรียน เด็กปฐมวัยจำนวน 350 คนและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก

2.2 คู่มือการใช้รูปแบบ ประกอบด้วย คำชี้แจง บทบาทครู บทบาทศึกษานิเทศก์ แผนการจัดกิจกรรม การพัฒนาสมรรถนะครู การวัดผลประเมินผล แบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์ และแบบทดสอบความรู้

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและความต้องการ และตอนที่ 3 ทักษะในการจัดประสบการณ์

2.4 แบบประเมินทักษะในการจัดประสบการณ์ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

2.5 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

2.6 แบบประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่มีต่อการใช้รูปแบบ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของครูปฐมวัยโดยใช้แบบสอบถาม

3.2 ยกร่างรูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก

3.3 ประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก โดยผู้เชี่ยวชาญ

3.4 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบ ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรม 1) ทดสอบก่อนการอบรม โดยนำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจมาทดสอบกับครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 2) ผู้วิจัยดำเนินการอบรมตามขั้นตอนด้วยตัวเอง โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมตามขั้นตอน 4 ขั้นตอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลา 80 ชั่วโมง ไม่รวมการทดลองก่อนและหลังการอบรม 3) ดำเนินการสังเกตและนิเทศชั้นเรียนปฐมวัย และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3.5 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมครบทุกขั้นตอน นำแบบทดสอบหลังการอบรมมาทดสอบความรู้ของครูปฐมวัย

3.6 ประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยและผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

3.7 ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

3.8.8. ประเมินรูปแบบในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการสอบถามความคิดเห็นของครูปฐมวัยจากแบบสอบถามโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 วิเคราะห์ผลการทดสอบก่อนและหลังการอบรมจากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม เพื่อเปรียบเทียบความรู้ของครูปฐมวัย โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์ผลการประเมินทักษะในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยจากการประเมินทักษะ

4.4 วิเคราะห์ผลการวัดเจตคติของครูปฐมวัยและผู้บริหารจากการใช้แบบวัดเจตคติและหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.5 วิเคราะห์ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการเด็กตามมาตรฐานหลักสูตรเพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย

4.6 วิเคราะห์ผลการประเมินรูปแบบในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย

รายการประเมิน	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
1. ด้านการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	3.45	.36	ปานกลาง	3.51	.36	มาก
2. ด้านการออกแบบหน่วยการจัดประสบการณ์	3.19	.54	ปานกลาง	3.62	.47	มาก
3. ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	3.40	.46	ปานกลาง	3.54	.34	มาก
4. ด้านการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย	3.24	.44	ปานกลาง	3.63	.21	มาก
5. ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์	3.18	.52	ปานกลาง	3.67	.45	มาก

รายการประเมิน	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S	ความหมาย	$\bar{X}$	S	ความหมาย
6. ด้านการวัดผลประเมินผลการจัดประสบการณ์	3.19	.50	ปานกลาง	3.61	.34	มาก
7. ด้านการใช้คำถามกระตุ้นการคิด	3.25	.61	ปานกลาง	3.64	.42	มาก
8. ด้านรูปแบบหรือเทคนิคในการจัดประสบการณ์	3.21	.52	ปานกลาง	3.65	.47	มาก
9. ด้านการบูรณาการกิจกรรม	3.42	.34	ปานกลาง	3.47	.32	มาก
10. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนปฐมวัย	3.33	.53	ปานกลาง	3.52	.33	มาก
เฉลี่ย	3.28	.48	ปานกลาง	3.58	.37	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย จำนวน 389 คน ซึ่งเป็นครูปฐมวัยทุกคนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับสภาพปัจจุบันจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 3.45$) การบูรณาการกิจกรรม ($\bar{X} = 3.42$) และการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.40$) ตามลำดับ ด้านความต้องการ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การใช้สื่อ อุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.67$) การใช้คำถามกระตุ้นการคิด ($\bar{X} = 3.64$) และการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.63$) ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้รูปแบบการนิเทศ 4 Steps Model โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่

หลักการ

1. เป็นรูปแบบที่เน้นกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการพัฒนาครูร่วมกับการชี้แนะสอนงาน
2. เป็นการจัดประสบการณ์ที่เน้นการพัฒนาทักษะของครูปฐมวัย
3. จัดประสบการณ์ที่บูรณาการตามเนื้อหาในหน่วยการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
4. วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย
2. เพื่อพัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย
3. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย

เนื้อหา

1. การสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย
2. การพัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย
3. การเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้และประสบการณ์เดิม (Review)

ขั้นที่ 2 การเพิ่มเติมความรู้และแนวคิดใหม่(New Concept)

ขั้นที่ 3 การลงมือปฏิบัติให้เข้าใจ (Step Action)

ขั้นที่ 4 การนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลอย่างยั่งยืน (Fun to Apply)

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ความเข้าใจของครูปฐมวัย
2. การประเมินทักษะการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย
3. การประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัย

ภาพที่ 2 รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก

3.1 ผลการพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจของครูปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.34 และหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.37 คิดเป็นร้อยละ 88.74

3.2 ผลการพัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69

4. ผลการศึกษาผลกระทบจากการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก

4.1 ผลการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการทุกด้าน พบว่า ร้อยละของจำนวนเด็กที่มีพัฒนาการระดับดีขึ้นไปรวมเฉลี่ยร้อยละ 91.38

4.2 ผลการประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข้อมูลผลการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้และรับรองรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้รูปแบบการนิเทศ 4 Steps Model โดยภาพรวม ด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ($S = .40$) ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) ($S = .45$) ด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) ($S = .54$) และด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) ($S = .34$)

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.57 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กระบวนการจัดกิจกรรมเน้นการปฏิบัติจริงมีผลต่อทักษะของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.82$) และ การเตรียมอุปกรณ์มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมและการเลือกหัวข้อที่จะสอนเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.72$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยจำนวน 389 คน ซึ่งเป็นครูปฐมวัยทุกคนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 และด้านความต้องการ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าครูปฐมวัยยังขาดทักษะในกระบวนการจัดประสบการณ์ โดยเฉพาะในด้านการออกแบบหน่วยการจัดประสบการณ์ การใช้สื่ออุปกรณ์และการวัดผลประเมินผล การจัดประสบการณ์ และเมื่อพิจารณาความต้องการของครูปฐมวัย พบว่ามีความต้องการในระดับมากในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการใช้สื่ออุปกรณ์ ด้านรูปแบบหรือเทคนิคในการจัดประสบการณ์ ด้านการใช้คำถามกระตุ้นการคิด ด้านการออกแบบหน่วยการจัดประสบการณ์และด้านการวัดผลประเมินผลการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิกา วารินทร์ (2557, น. 10) ได้ทำการวิจัยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีองค์ประกอบ คือ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากการทดลองใช้รูปแบบ พบว่าครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น มีความพึงพอใจต่อรูปแบบระดับมากที่สุด

2. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก และการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบและขั้นตอนการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก จากผลการดำเนินการดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ มีการพัฒนาตามขั้นตอนการพัฒนารูปแบบอย่างเหมาะสม ที่เกิดจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย เกิดจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผ่านการสังเคราะห์ด้านองค์ประกอบของรูปแบบทั้ง 5 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ การวัดผลประเมินผลรูปแบบ นำมาสู่การพัฒนาเป็นรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การทบทวนความรู้และประสบการณ์เดิม การเพิ่มเติมความรู้และแนวคิดใหม่ การปฏิบัติให้เข้าใจ และการนำไปใช้ให้เกิดผลอย่างยั่งยืน จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ มีการพัฒนาตามขั้นตอนการพัฒนารูปแบบอย่างเหมาะสม ที่เกิดจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย เกิดจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 และจากการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตชั้นเรียนปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเหล่านี้มาอย่างต่อเนื่อง นำมาสู่การสังเคราะห์ทักษะการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และความสอดคล้องกับบริบทของครูปฐมวัยผ่านการสังเคราะห์ด้านองค์ประกอบของรูปแบบทั้ง 5 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ การวัดผลประเมินผลรูปแบบ นำมาสู่การพัฒนาเป็นรูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ ศิริสรธรทิพย์ (2553, น. 354) ที่ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณาบดีผลการศึกษาพบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำ

ของคณบดีที่ต้องพัฒนา 2) แนวคิดและหลักการกำกับรูปแบบ และวัตถุประสงค์ทั่วไปของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน เนื้อหาการพัฒนา วิธีการและกิจกรรมการพัฒนา วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และผลที่ต้องการ และ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ เงื่อนไขความสำเร็จและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของรูปแบบ

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย พบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.34 คะแนน และหลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.37 คะแนน ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ โดยมีกิจกรรมทั้ง 4 ขั้นตอนนั้นเป็นการพัฒนาสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์ ด้านทักษะในการจัดประสบการณ์ และด้านเจตคติที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยที่ประเมินหลังจากการจัดกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ โดยมีกิจกรรมทั้ง 4 ขั้นตอนนั้นเป็นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถและทักษะทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์โดยการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การออกแบบหน่วยการจัดประสบการณ์ ด้านทักษะในการจัดประสบการณ์ โดยการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและสื่อที่หลากหลายและการสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจนทำให้ครูปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านเจตคติที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างทักษะในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยที่ประเมินหลังจากการจัดกิจกรรมครบทุกกิจกรรม โดยผลของการใช้รูปแบบในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า ครูปฐมวัยมีความสนใจ ตั้งใจ เปิดใจ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC ครูปฐมวัยมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมสนทนาแสดงความคิดเห็น เปิดใจรับฟังและพร้อมนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น เมื่อผู้วิจัยและคณะผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ไปเยี่ยมชมห้องเรียนปฐมวัยและจัดกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบ พบว่าครูปฐมวัย มีความสนใจ มุ่งมั่นในการทำงานและปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้อย่างดี สังเกตจากการจดบันทึกข้อสรุป ข้อเสนอแนะจากการสรุปสะท้อนผลหลังกิจกรรม (AAR) ทุกครั้งเสนอให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่มักเกิดขึ้น และร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนางานให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของครูปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ (พิรพงษ์ ดวงแก้ว 2546: 178) ที่กล่าวว่า การพัฒนาครูและการฝึกอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะสามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านทักษะการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย พบว่า หลังการจัดประสบการณ์ โดยภาพรวมทุกรายการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.69 ทั้งนี้เนื่องจากครูปฐมวัยที่จัดประสบการณ์ในครั้งนี้ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจสู่การจัดประสบการณ์ ได้ร่วมสะท้อนผลการจัดประสบการณ์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูและมีการชี้แนะ สอนงานให้คำปรึกษาแก่ครูเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนางานให้มีความสมบูรณ์หลายครั้ง

4. ผลการประเมินผลกระทบจากการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก พบว่า

4.1 ผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562-2565 จำแนกตามพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน พบว่าร้อยละของจำนวนเด็กที่มีพัฒนาการระดับดีขึ้นไป โดยภาพรวมเฉลี่ยร้อยละ 91.38 และ เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย เฉลี่ยร้อยละ 89.66 ด้านอารมณ์ จิตใจ เฉลี่ยร้อยละ 91.11 ด้านสังคมร้อยละ 91.87 และด้านสติปัญญา เฉลี่ยร้อยละ 92.90

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการพัฒนาครูปฐมวัยที่เกิดจากความสมัครใจ สนใจใฝ่เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สามารถเข้าใจเข้าถึงและพัฒนาผู้เรียนในระดับปฐมวัยได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความรู้สึทางบวกต่อการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย ที่มองเห็นคุณค่าและความสำคัญเป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการพัฒนาครูปฐมวัยที่เกิดจากความสมัครใจ สนใจใฝ่เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ครูมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ที่สามารถเข้าใจเข้าถึงและพัฒนาผู้เรียนในระดับปฐมวัยได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งครูปฐมวัยเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัย ทำให้เกิดความรู้สึทางบวกต่อการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย ที่มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษศิริพันธ์ ศรีสมุทร (2556, น. 125) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพครูด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาระบบพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้รูปแบบการนิเทศ 4 Steps Model ของผู้ทรงคุณวุฒิโดยภาพรวม ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบไปใช้และรับรองรูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้รูปแบบ 4 Steps Model ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้รูปแบบการนิเทศ 4 Steps Model มีความถูกต้อง เหมาะสมสอดคล้องกับครูปฐมวัย สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการพัฒนาแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก และการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด จึงควรนำรูปแบบการนิเทศไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาสมรรถนะในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยเกิดประสิทธิภาพและยั่งยืน
2. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ที่พบว่าหลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นจากการจัดประสบการณ์ร่วมกันของครูปฐมวัย จึงควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถอดบทเรียนจากการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยที่ประสบความสำเร็จหรือเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและส่งเสริมให้ครูมีความภาคภูมิใจในการทำงานอย่างมืออาชีพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยในการเรียนระดับประถมศึกษา

บรรณานุกรม

- เกษศิริพันธ์ ศรีสัมฤทธิ์. (2556). รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพครูด้านการจัดประสบการณ์
ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.
กรุงเทพฯ: พิมพ์.
- นันทิกา วารินิน. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, 7(2), 1-13.
- ปณัสยา รัตนพันธ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้
ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์การศึกษา
ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พิรพงษ์ ดวงแก้ว. (2546). นิทรรศการความหลากหลายทางชีวภาพ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็ก
อายุ 3-6 ปี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13
(พ.ศ. 2566—2570). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สมบุญ ศรีสรทริญ. (2553). สัมมนาทฤษฎีองค์กรและการจัดการ. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรุณรุ่ง โยธสิงห์. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ
การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- อนุศรา อุดทะ. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.